

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

2023-06-20 Nr. NV-1513

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-23-810 TAIS-23-6501(2)		DĖL 2024 METAIS TAIKOMO MINIMALIOJO DARBO UŽMOKESČIO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Istatymo įgyvendinamasis teisės aktas	Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	Pasirenkama ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2023-05-16	Pasirenkama ☐ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Igyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Vadovaujantis Darbo kodeksu Vyriausybė, gavusi Trišalės tarybos rekomendaciją ir atsižvelgdama į šalies ūkio vystymosi rodiklius bei tendencijas, turi patvirtinti minimaliąją mėnesinę algą (MMA) ir minimalųjį valandinį atlygį (MVA).

Šiais metais MMA yra 840 Eur, MVA – 5,14 Eur. 2023 m. kovo mėn. buvo apie 108,7 tūkst. darbuotojų, gaunančių MMA ir mažiau. Biudžetinėse įstaigose tokių darbuotojų buvo apie 13,7 tūkst.

Pagal Ekonominės raidos scenarijų 2023–2026 m.:

- darbo užmokesčio augimo tempas 2023 m. šalyje sieks 9,1 proc., 2024 m. gali sulėtėti iki 5 proc. Esminiai darbo užmokesčio augimą skatinantys veiksniai išliks. Tai stipri kvalifikuotų darbuotojų paklausa ir jų trūkumas, su kuriuo bent pusėje šalies ekonominių veiklų susiduria tiek privatusis, tiek viešasis sektorius.
- vidutinė metinė infliacija 2023 m. sudarys 8,5 proc., o 2024 m. infliacijos tempas sulėtės iki 2,3 proc.;
- nedarbo lygis, atsižauant ekonominiam aktyvumui, nuo 2024 m. turėtų palaipsniui mažėti ir sudarys 6,8 proc.;
- Lietuvos BVP pokytis 2023 m. sulėtės iki 0,5 proc., o 2024–2026 m. vidutiniškai per metus gali siekti apie 3 proc.
- darbo našumo pokytis bus 1,2 proc., o 2024 m. sieks 3,0 proc.

Trišalė taryba dar 2017 m. yra sutarusi dėl MMA didinimo formulės – t.y. MMA ir vidutinio darbo užmokesčio (VDU) santykis neturi būti mažesnis kaip 45 proc. ir didesnis kaip 50 proc. bei turi atitikti ketvirtadalio didžiausią santykį tarp VDU ir MMA turinčių ES valstybių vidurkį, kuris nustatomas pagal paskutinių trejų metų skelbiamus duomenis.

Pagal šį susitarimą ir ekonominės raidos prognozes apskaičiuotas MMA dydis galėtų būti 953 Eur MMA (t.y. išaugtų 13,4 proc.). Atsižvelgiant į profesinių sąjungų ir darbdavių organizacijų išsakytas pozicijas ir nuogastavimus dėl ekonomikos neapibrėžtumo ir MMA „į rankas“ didinimo bent iki 701 Eur, Trišalėje taryboje bendru sutarimu buvo pritarė MMA didinti 10 proc. (iki 924 Eur) kartu didinant ir maksimaliai taikytiną neapmokestinamąjį pajamų dydį (toliau – NPD) 20 proc. (iki 750 Eur). Tai leistų užtikrinti, kad mažas pajamas gaunantys gyventojai neatsidurtų skurdo rizikoje.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Siūloma:

- **2024 metais taikyti 924 Eur MMA** vietoj dabar nustatytos 840 Eur MMA (didinama 84 Eur, arba 10 proc.) ir **5,65 Eur MVA** vietoj dabar nustatyto 5,14 Eur (didinama 0,51 Eur, arba 10 proc.).
- Rekomenduoti socialiniams partneriams kolektyvinėse sutartyse nustatyti didesnius MMA ir MVA dydžius.

Valstybės biudžeto **lėšų poreikis – apie 31,4 mln. Eur.**

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Padidinus MMA turės būti keičiamas Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymas, siekiant, kad ir pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų minimaliosios ribos, nurodomos pareiginės algos baziniais dydžiais, atitiktų šalies ūkio darbo užmokesčio augimo tempą.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Trišalės tarybos 2023-05-05 posėdyje darbuotojus ir darbdavius atstovaujančios nacionalinės organizacijos priėmė bendrą sutarimą dėl MMA didinimo.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Suderinta be pastabų su Finansų ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija, Lietuvos profesine sąjunga „Solidarumas“. Ekonomikos ir inovacijų ministerija nutarimo projektui pritarė bei pasiūlė įstatymu įtvirtinti laipsnišką NPD ir MMA suvienodinimą (2023-05-16 tarpinstituciniame pasitarime nutarta šį pasiūlymą aptarti ekspertiniu lygiu).

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Nėra.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Aušra Gratulevičienė

Socialinės politikos grupė, patarėja